

第十課  
戲劇藝術



Bài 10  
Nghệ Thuật Kịch






- 結合音樂和舞蹈，透過各種型式的念白、唱腔和身段，表演出一個個的故事，可以稱為戲劇或戲曲。在臺灣，較為流傳的劇種有三種，分別是：「歌仔戲」、「京戲」和「布袋戲」。



- Kết hợp âm nhạc và vũ điệu , thông qua các loại hình như đọc , hát và tư thế để diễn xuất một câu chuyện , có thể gọi là kịch hoặc kịch khúc . Tại TaiWan gồm 3 loại kịch : 「 Cải lương 」 , 「 kịch Kinh 」 , 「 Kịch rối 」





■歌仔戲起源於蘭陽平原，原本是農閒時的休閒活動，因為唱腔容易，人人可以琅琅上口，加上演出的都是大家耳熟能詳的民間故事，很快就流傳到臺灣各地。在很多酬神廟會上，都可以看見歌仔戲的演出，也稱為「野臺戲」。後來透過電視媒體的傳播，更是家喻戶曉；時至今日，因為演員們在劇本、身段、服裝、唱腔和化妝上不斷的努力，歌仔戲已經成為可以搬上國家藝術殿堂的臺灣代表劇種了，甚至還被稱為「臺灣歌劇」。



■ Cải lương xuất phát từ đồng bằng Lan Yang , là một chương trình giải trí của nông dân , do cách hát dễ dàng , mọi người đều có thể hát , đồng thời thường diễn những câu chuyện dân gian quen thuộc , nên lưu truyền một cách nhanh chóng khắp toàn TaiWan . Trong các lễ tạ thần ở chùa , đều có thể xem thấy , đó kịch đó người ta gọi là 「 Kịch ngoài trời 」 . Sau này phát sóng qua truyền hình , đến khắp mọi nhà ; đến nay diễn viên do không ngừng luyện tập , cả kịch bản , dáng vẻ và giọng hát , trang phục và hóa trang đều có sự cải tiến , nên cải lương đã đưa vào cung đàn nghệ thuật quốc gia , là một đại diện của kịch TaiWan , thậm chí còn được xưng là 「 Ca kịch TaiWan 」





■ 京戲是融合大陸各地的地方戲而成的劇種，又稱國劇，以身段優美見長。尤其是因為佈景簡單，必須透過演員用抽象的動作表達具體的實物，而廣受國際讚嘆，也常和相聲或默劇等演員交流。另外，國劇臉譜用顏色、線條勾勒代表不同意義，也是十分值得欣賞的藝術品。



■ Kịch Kinh là loại kịch kết hợp kịch rất nhiều địa phương , của Trung Quốc ngoài ra còn gọi là Quốc kịch , thường thể hiện trên động tác uyển điệu . Đặc biệt là dàn cảnh rất đơn giản , nhất định phải thông qua sự diễn xuất trừu tượng của diễn viên để biểu đạt cụ thể . Nhận được sự khen thưởng của quốc tế , thường cũng dùng giọng nói và nội dung giao lưu với nhau . Ngoài ra vẻ mặt của Quốc kịch dùng màu sắc , đường chỉ vẽ ngoằn ngoèo đại diện ý nghĩa khác nhau , cũng là một tác phẩm nghệ thuật đáng để ta thưởng thức .





■ 很多國家都有偶戲，布袋戲是少數不用絲線操作的偶戲之一。單靠雙手十指的操弄，就能賦予布偶生命。利用尺寸不大的戲偶，在小小的舞臺上，活靈活現的表演出各種細微的動作，或是千軍萬馬的氣勢。

■ 習慣上，一齣布袋戲是由一個人負責操弄主要的布偶，和所有戲偶的配音，如此多才多藝，值得被當成臺灣國寶級對待。布袋戲同時也是最讓小朋友著迷的劇種喔！

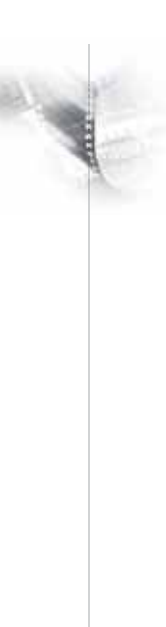




■ Nhiều quốc gia cũng có múa rối , kịch rối TaiWan thuộc loại rối đặc biệt không dùng đến dây kềm để điều khiển rối . Chỉ dùng 10 ngón tay có thể giao phó cả sinh mạng của con rối . Dùng nhiều con rối có kích cỡ khác nhau , trên một sân khấu nhỏ có thể linh động biểu diễn hết từng động tác nhỏ hoặc khí thế của nghìn quân vạn mã .

■ Trên thói quen , một tuồng kịch rối do một người phụ trách điều khiển con rối chủ chốt , và tất cả lồng tiếng trong vở kịch , sự tài ba như thế xứng đáng trở thành quốc bảo của TaiWan . Kịch rối đồng thời làm say mê rất nhiều trẻ em !



- 
- 在臺灣，各式各樣的戲劇還有很多，如傳統的「客家三腳採茶戲」、「豫劇」、「粵劇」（黃梅調）、「皮影戲」等，或近年流行的「舞臺劇」；加上現代國際交流頻繁，在臺灣也能欣賞各國的舞蹈或戲劇，如：「日本能劇」、「歌劇」、「越南水上木偶戲」…，不勝枚舉。



■ Tại TaiWan còn rất nhiều loại kịch , ví dụ như kịch truyền thống 「 Kịch Tam cước hái trà của người Hẹ 」 , 「 Kịch dự 」 , 「 Kịch Việt 」 , 「 Kịch da ảnh 」 , hoặc mới thịnh trong những năm nay 「 Kịch nói 」 ; do hiện nay thường có các cuộc giao lưu quốc tế , tại TaiWan vẫn có thể xem vũ điệu và kịch của các nước , ví dụ 「 Kịch năng Nhật 」 , 「 Ca kịch 」 , 「 Múa rối nước Việt Nam 」 , đều rất hay .





- 不管哪一個劇種，都是從表演民間傳說開始，所以透過戲劇，是了解一個民族傳統文化最好的方式；也有人認為：透過戲劇演出，可以激發個人潛能，獲得心靈平靜。儘管有時語言不通，卻無損戲劇的奧妙，如果大家有機會，可要好好把握，仔細欣賞喔！



■ Bất kể loại kịch nào , đều biểu diễn từ truyền thuyết dân gian . Thông qua vở kịch là một phương pháp tốt nhất để hiểu được nền văn hóa truyền thống dân tộc ; có người cho rằng : thông qua sự diễn xuất của kịch , có thể thúc đẩy tiềm năng của con người , và tâm trạng bình thản . Cho dù có khi ngôn ngữ không thông đồng , như không hề làm tổn hại sự kỳ diệu của kịch . Nếu chúng ta có cơ hội , phải nắm bắt lấy nhé !





舞 <sup>ノ</sup> 蹈 <sup>ヲ</sup>	Vũ điệu
戲 <sup>ノ</sup> 劇 <sup>ヲ</sup>	Kịch
戲 <sup>ノ</sup> 曲 <sup>ヲ</sup>	Nhạc khúc
京 <sup>ノ</sup> 戲 <sup>ヲ</sup>	Kịch Kinh
布 <sup>ノ</sup> 袋 <sup>ヲ</sup> 戲 <sup>ヲ</sup>	Kịch rối
酬 <sup>ノ</sup> 神 <sup>ヲ</sup> 廟 <sup>ヲ</sup> 會 <sup>ヲ</sup>	Lễ hội cảm tạ thần linh
媒 <sup>ノ</sup> 體 <sup>ヲ</sup>	Mại thể
家 <sup>ノ</sup> 喻 <sup>ヲ</sup> 戶 <sup>ヲ</sup> 曉 <sup>ヲ</sup>	Mọi người đều biết
化 <sup>ノ</sup> 妝 <sup>ヲ</sup>	Hóa trang
搬 <sup>ヲ</sup> 家 <sup>ヲ</sup>	Chuyển chỗ ở
藝 <sup>ノ</sup> 術 <sup>ヲ</sup> 殿 <sup>ヲ</sup> 堂 <sup>ヲ</sup>	Cung đàn nghệ thuật
讚 <sup>ヲ</sup> 嘆 <sup>ヲ</sup>	Khen thưởng
臉 <sup>ノ</sup> 譜 <sup>ヲ</sup>	Vẻ mặt
顔 <sup>ノ</sup> 色 <sup>ヲ</sup>	Màu sắc
勾 <sup>ノ</sup> 勒 <sup>ヲ</sup>	Móc
雙 <sup>ノ</sup> 手 <sup>ヲ</sup>	Hai tay
操 <sup>ヲ</sup> 弄 <sup>ヲ</sup>	Thao tác
賦 <sup>ヲ</sup> 予 <sup>ヲ</sup>	Giao phó
生 <sup>ノ</sup> 命 <sup>ヲ</sup>	Sinh mạng



尺 <sup>ㄨㄛˋ</sup> 寸 <sup>ㄘㄨㄣˋ</sup>	Kích thước
一 <sup>ㄟ</sup> 一 <sup>ㄟ</sup> 齣 <sup>ㄉㄡ</sup>	Một tuồng
著 <sup>ㄓㄨˋ</sup> 迷 <sup>ㄇㄧˊ</sup>	Say mê
豫 <sup>ㄩˋ</sup> 劇 <sup>ㄐㄩˋ</sup>	Kịch Dự
頻 <sup>ㄆㄧㄢˊ</sup> 繁 <sup>ㄈㄢˊ</sup>	Thường xuyên
不 <sup>ㄨˋ</sup> 勝 <sup>ㄕㄨㄥˊ</sup> 枚 <sup>ㄇㄟ</sup> 舉 <sup>ㄐㄩˇ</sup>	Quá nhiều ví dụ không thể nêu hết
潛 <sup>ㄑㄧㄢˊ</sup> 能 <sup>ㄋㄥˊ</sup>	Tiềm năng
儘 <sup>ㄐㄩㄢˋ</sup> 管 <sup>ㄍㄨㄢˋ</sup>	Bất kể
語 <sup>ㄩˇ</sup> 言 <sup>ㄢˊ</sup>	Ngôn ngữ
無 <sup>ㄨˊ</sup> 損 <sup>ㄉㄨㄢˋ</sup>	Không có tổn thất
奧 <sup>ㄞˋ</sup> 妙 <sup>ㄇㄧㄠˋ</sup>	Kỳ diệu